

Afdeling	: OCSW - Zorg & Participatie	B&W-voorstel: DJ-2115172
Naam opsteller voorstel	: Linda Vriens (0495-575844)	Zaaknummer: 2115053
Portefeuillehouder	: M.B. (Michèle) Ferrière	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Tariefswijziging segment 2 Wonen Jeugd.

Voorstel

1. Het tarief voor een gezinshuis (productcode 44A08) met ingang van 1 januari 2023 vast te stellen op € 152,18, conform de rekenmodule bij de landelijke 'Handreiking tariefstelling gezinshuiscare'.
2. De tariefswijziging vast te leggen in een addendum waarbij met de aanbieders afgesproken wordt het aantal gezinshuisplekken uit te breiden met 12 in Noord- en Midden-Limburg, conform het 'Plan van aanpak Uitbreiding gezinshuisplekken Noord en Midden Limburg (april 2023)'.

Inleiding

De aanbesteding Wonen Jeugd (segment 2) is door de Midden-Limburgse gemeenten samen uitgevoerd (zaaknummer 1317860). De aanbesteding Wonen is opgedeeld in 4 percelen:

1. Pleegzorg en Gezinshuizen
2. Kleinschalige woon- en leefgroepen
3. Zelfstandig wonen training
4. Logeren

De overeenkomsten zijn op 1 januari 2022 ingegaan met een looptijd van 4 jaar met de mogelijkheid van twee optionele verlengingen van elk 3 jaar. De tarieven zijn gebaseerd op een met Noord-Limburg gezamenlijk uitgevoerd kostprijsonderzoek.

Voor het perceel Pleegzorg en Gezinshuizen zijn raamovereenkomsten gesloten met twee aanbieders: Pactum en Xonar. Eén van de belangrijkste transformatieopdrachten voor deze aanbieders is het uitbreiden van het aantal gezinshuizen. Gezinshuizen zijn in onze regio (maar ook landelijk) schaars, maar sluiten beter aan bij onze doelstelling: meer plaatsingen in gezinsgerichte woonvormen in plaats van residentiële woonvormen.

Het tekort aan gezinshuizen stelt verwijzers (Centrum voor Jeugd en Gezin en Gecertificeerde instellingen) voor uitdagingen om (tijdelijke) andere (minder passende en

Weert, 8 juni 2023	S		B	W	W	W	W	W
	AV		RV	MvdH	WvE	SW	LS	MF
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 4 juli 2023

Nummer: 10

De secretaris,

minder gezinsgerichte) woonvormen te zoeken voor jeugdigen. Dit zorgt voor extra druk bij de verwijzers, meer overplaatsingen van jeugdigen en hogere kosten. Onze twee aanbieders stelden tijdens de contractgesprekken, dat vooral het (te) krappe tarief de werving van nieuwe gezinshuisouders bemoeilijkt en daarmee capaciteitsuitbreiding in de weg staat.

De gemeenten in Noord- en Midden- Limburg zijn samen een proces gestart om opnieuw naar het tarief voor gezinshuizen te kijken (herijkingsonderzoek tarieven, zoals opgenomen in de aanbestedingsstukken). Dit herijkingsonderzoek heeft geleid tot een voorstel om het tarief voor gezinshuizen in de regio Noord- en Midden- Limburg te verhogen met ingang van 1 januari 2023, met als doel een capaciteitsuitbreiding te realiseren.

Beoogd(e) doel(en)

Dit voorstel draagt bij aan de beoogde doelen uit het 'Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein 2020 t/m 2023', namelijk: meer jeugdigen groeien gezond en veilig op en krijgen gelijke kansen talenten te ontwikkelen.

Te behalen resultaten

Een tarief dat voldoet aan de eisen van een reële kostprijs.

Uit te voeren activiteiten

- De tariefswijziging wordt vastgelegd in een addendum
- Het aantal gezinshuisplekken wordt met 12 plekken uitgebreid

Argumenten

1.1 Met het verhogen van het tarief voldoen we aan de eis van reële kostprijs

Om reële tarieven vast te kunnen stellen, moeten gemeenten zorgvuldig en deugdelijk kostprijsonderzoek (laten) uitvoeren. Bij dit kostprijsonderzoek moet rekening worden gehouden met de kostprijsselementen, zoals deze nog worden opgenomen in de AMvB reële prijs Jeugdwet. Op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel wordt nu wel al van gemeenten verlangd dat zij – na het uitgevoerde kostprijsonderzoek – uit eigen beweging inzichtelijk maken hoe zij tot de vastgestelde tarieven zijn gekomen.

Als onderdeel van de aanbesteding is eind 2020/begin 2021 met Noord-Limburg samen een kostprijsonderzoek uitgevoerd voor het tarief gezinshuizen. Later, op 14 juli 2021 is de Handreiking tariefstelling gezinshuiszorg uitgebracht door Jeugdzorg Nederland (JN), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) en Present-24x7 (bijlage 1). De Handreiking bevat door brancheorganisaties en gemeenten gezamenlijk vastgestelde uitgangspunten en criteria rond kwaliteit en financiering van gezinshuizen en bevat een rekenmodule voor de berekening van het tarief. Op basis van deze landelijke Handreiking tariefstelling gezinshuiszorg is ons huidige tarief niet meer reëel en is aanpassing van het tarief noodzakelijk.

Het resultaat van bovenstaande is dat het tarief op basis van de rekenmodule wordt opgehoogd van € 135,70 naar € 145,68. Het tarief 2023 is het tarief 2022 + index 4,46% = € 152, 18 (zie bijlage 2).

1.2 Aanpassing van het tarief op basis van de aanbestedingsstukken

In de aanbestedingsstukken is de mogelijkheid van een herijkingsonderzoek tarieven opgenomen. In artikel 10 van de raamovereenkomst Jeugd Segment Wonen is een wijzigingsclausule opgenomen. Hierin is het recht voorbehouden om gedurende de looptijd van de overeenkomst de opdracht te wijzigen zoals beschreven in het eerste hoofdstuk van het inkoopdocument.

Ten aanzien van de mogelijkheid om tussentijds het tarief voor gezinshuizen te wijzigen is in het eerste hoofdstuk van het inkoopdocument opgenomen dat de tarieven vanaf 1 januari 2022 maximaal eenmaal per jaar opnieuw vastgesteld kunnen worden, op basis van de in het programma van eisen en de overeenkomsten opgenomen index en berekeningswijze.

Een tariefswijziging naar aanleiding van het herijkingsonderzoek is niet expliciet opgenomen als mogelijke wijziging in de wijzigingsclausule. Hiertussen wordt geen duidelijke koppeling gemaakt. Het herijkingsonderzoek wordt echter wel genoemd in aanbestedingsstukken (leidraden) en het woord 'herijking' duidt er op dat de tarieven kunnen worden aangepast als het onderzoek dit vordert (waarom anders een onderzoek?). Juridisch uitgangspunt is dat aanbestedingsstukken dienen te worden uitgelegd naar hun objectieve betekenis, zoals een behoorlijk geïnformeerde en normaal oplettende schrijver deze, binnen de context van het totaal van de aanbestedingsstukken, redelijkerwijs heeft mogen begrijpen. Op basis hiervan wordt de tariefswijziging die voortvloeit uit het herijkingsonderzoek onder de herzieningsclausule geschaard.

1.3 Het nieuwe tarief gaat met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2023 in
 Het nieuwe tarief van € 152,18 gaat met terugwerkende kracht in, omdat de gesprekken met aanbieders over het plan van aanpak niet meer afgerond konden worden voor het einde van het jaar 2022. Met de aanbieders is afgesproken dat zij in 2023 leveren tegen de tarieven 2022. Als alle 14 gemeenten een positief besluit hebben genomen over de aanpassing van het tarief, vindt een nabetaling plaats.

1.4 De tariefsverhoging leidt tot meer gezinsgerichte plaatsingen en lagere kosten
 Het verhogen van het tarief bekeken vanuit PxQ leidt tot een kostenverhoging. Echter, het verhogen van het tarief leidt tot meer gezinshuizen waarmee de transformatie meer tot gang komt en meer lichtere woonvormen kunnen worden ingezet. Uiteindelijk leidt het verhogen van het tarief tot lagere uitgaven jeugdhulp. Een plaatsing in een gezinshuis is dus inhoudelijk wenselijker omdat het om een gezinsgerichte setting gaat, maar ook goedkoper dan de zwaardere woonvormen:

Woonvorm	Kosten per jaar
Gezinshuisplek o.b.v. huidige tarief 2023 € 141,75	€ 52.000
Gezinshuisplek o.b.v. verhoogd tarief 2023 € 152,18	€ 55.500
Zwaardere woonvorm, woon- leefgroep (segment 2 Wonen)	€ 76.600
Nog zwaardere woonvorm, verblijf met behandeling (segment 1)	€ 110.300

2.1 Met aanbieders zijn afspraken gemaakt over capaciteitsuitbreiding gezinshuizen
 Het uitbreiden van het aantal gezinshuizen is een belangrijk transformatiedoel. De aanbieders van gezinshuizen in Noord- en Midden- Limburg zijn samen gevraagd om een plan van aanpak te maken voor de capaciteitsuitbreiding van de gezinshuizen (bijlage 3). Jeugdigen uit Midden-Limburg kunnen namelijk geplaatst worden in Noord-Limburg en vice versa.

De drie aanbieders gaan zich in 2023 gezamenlijk inspannen om 12 extra jeugdigen uit Noord- en Midden- Limburg een plek te bieden in een gezinshuis en richten een gezamenlijk aanmeldpunt voor de regio Noord- en Midden- Limburg in. In het plan van aanpak staat beschreven hoe zij dit gaan doen. De regio's Noord- en Midden- Limburg zullen de gemaakte afspraken met de aanbieders gezamenlijk monitoren.

Regio	Aanbieders gezinshuizen
Noord- Limburg	Pactum en Zorgmuiters
Midden- Limburg	Pactum en Xonar

Aantal plaatsingen per 1 januari 2023				
Regio	Pactum	Xonar	Zorgmuiters	Andere aanbieders*
Noord- Limburg	4	Nvt	4	31
Midden- Limburg Oost	4	1	Nvt	-
Midden- Limburg West	0	0	Nvt	-
Totaal	8	1	4	31

*betreft niet gecontracteerd aanbod

2.2 Middels een addendum op de raamovereenkomst worden de afspraken over het tarief en de capaciteitsuitbreiding geformaliseerd

Met elke aanbieder wordt een addendum op de raamovereenkomst afgesloten (bijlage 4). De regionale contractmanagers Midden- Limburg West en Midden- Limburg Oost kunnen na vaststelling van de concepten door de colleges de addenda aangaan.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Een of meerdere colleges gaan niet akkoord

Mochten de colleges in Midden-Limburg (of een enkel college) niet overgaan tot tariefsverhoging, dan bestaat het risico dat aanbieders de overeenkomst beëindigen. Wij kunnen dan onmogelijk op basis van het oude kostprijsonderzoek motiveren dat onze kostprijs nog reëel is. Het oude tarief is gebaseerd op een oud kostprijsonderzoek. In de handreiking worden andere kostprijselementen genoemd die leiden tot het nieuwe tarief. Ons oude tarief is dus niet meer reëel.

Het risico dat de colleges in Midden-Limburg niet akkoord gaan wordt echter klein geacht. De betreffende portefeuillehouders zijn in een eerder stadium (oktober 2022) geïnformeerd middels een memo en hebben ingestemd met het proces om te komen tot het voorstel van een nieuw tarief en het maken van aanvullende afspraken.

1.2 Er bestaat een risico dat aanbieders van andere woonproducten tot een verhoging van hun tarief gaan verzoeken

Voor de overige tarieven is echter goed te motiveren dat de kostprijs nog reëel is.

2.1 De tariefswijziging wordt na positieve besluitvorming van het college doorgevoerd met een beroep op de herzieningsclausule uit de raamovereenkomst

Risico hiervan is dat de clausule niet 'duidelijk, nauwkeurig en ondubbelzinnig' genoeg geformuleerd is en dat is wel een eis die de Aanbestedingswet stelt in art. 2.163.c. Als een aanbieder bezwaar maakt en de rechter desgevraagd oordeelt dat geen sprake is van een duidelijke, nauwkeurige en ondubbelzinnige herzieningsclausule, kan de wijziging, met een beroep op de clausule niet worden toegepast c.q. moet die ongedaan gemaakt worden. Ervan uitgaande dat de herijkingsonderzoeken tot hogere trajecttarieven leiden, zal geen aanbieder naar de rechter stappen. Het risico dat niet gecontracteerde aanbieders naar de rechter stappen wordt klein geacht.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Vanaf 1 januari 2023 hebben er geen jeugdigen uit onze gemeente in een gezinshuis verbleven. Dit betekent dat we geen nabetaling hoeven te doen en dat bij een nieuwe plaatsing het nieuwe tarief gaat gelden. Zoals onder argument 1.4 beschreven, leidt de tariefsverhoging voor gezinshuizen uiteindelijk tot lagere kosten jeugdhulp, omdat inzet van zwaardere vormen wordt voorkomen.

Gelet op art. 2.163c Aanbestedingswet kan een overheidsopdracht zonder nieuwe aanbestedingsprocedure als bedoeld in deel 2 van deze wet worden gewijzigd indien de wijziging, ongeacht de geldelijke waarde ervan, in de oorspronkelijke aanbestedingsstukken is opgenomen in duidelijke, nauwkeurige en ondubbelzinnige herzieningsclausules, waaronder prijsherzieningsclausules. Ten aanzien van het beroep op

de herzieningsclausule in de aanbestedingsstukken kan de vraag gesteld worden of deze voldoende 'duidelijk, nauwkeurig en ondubbelzinnig' is geformuleerd, zoals de wet eist.

Overleg gevoerd met

Intern:

Angelique Roumen, businesscontroller sociaal domein (OCSW)
Esther Giesberts, teamleider Zorg en Participatie en opdrachtgever sociaal domein (OCSW)
Jos Verheesen, regionaal contractmanager jeugd (OCSW)
Gonnie Poell, regionaal beleidsadviseur (OCSW)
Paul Hecker, juridisch beleidsadviseur (OCSW)

Extern:

[REDACTED], beleidsadviseur Jeugd (gemeente Leudal)

Participatie

Dit voorstel is tot stand gekomen door afstemming tussen de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten (beleid, business-control en contractmanagement) en aanbieders (Pactum, Xonar en Zorggroep).

Communicatie

De aanbieders worden door de regionale contractmanager geïnformeerd over de tariefswijziging.

Planning

Na vaststelling van de colleges kunnen de addenda met de aanbieders worden aangegaan.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlage(n)

1. Handreiking tariefstelling gezinshuiszorg
2. Rekenmodule bij handreiking tariefstelling gezinshuiszorg
3. Plan van aanpak Uitbreiding gezinshuisplekken Noord en Midden Limburg (april 2023)
4. Concept Addendum op Raamovereenkomst Jeugdhulp van het Segment Wonen – Perceel A. Pleegzorg en gezinshuizen

